

Brüsszel, 2025. június 6.
(OR. en)

9951/25
ADD 1

ENV 479
CLIMA 196
AGRI 255
FORETS 37
ENER 220
TRANS 230
IND 175
SAN 307

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. június 6.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	C(2025) 3580 annex
Tárgy:	MELLÉKLET a következőhöz: A Bizottság ajánlása a vízhatékonyság elsődlegességének vezérelveiről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: C(2025) 3580 annex.

Melléklet: C(2025) 3580 annex

MELLÉKLET

a következőhöz:

A Bizottság ajánlása a vízhatékonyság elsődlegességének vezérelveiről

Kulcsfontosságú racionális vízfelhasználási gyakorlatok a vízhatékonyság elsődlegességét hirdető vezérelvek végrehajtásához

1. Az erőforrás jobb ellenőrzése

A rendelkezésre álló iránymutatások¹ alapján pontos és naprakész vízmérlegeket kell fenntartani, és ezeket a vízmérlegeket figyelembe kell venni a vízfogyasztást és a víztakarékossági intézkedéseket érintő tervezési döntések során. E célból a következő intézkedéseket kell mérlegelni:

1. Az egyes vízgyűjtő területek valamennyi víztestében meg kell állapítani és folyamatosan nyomon kell követni a vízkivételeket, -veszteségeket és -visszaáramlásokat, valamint elő kell mozdítani a vízkivételek és -kibocsátások digitális vízmérését. A vízszolgáltatóknak rendszeresen nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenniük a vízmérleg és a vízminőség változásaira vonatkozó dokumentumokat és adatokat.
2. A közüzemi vízellátási ágazatban biztosítani kell, hogy a vízfogyasztást minden egyes épületre, illetve társasház esetében minden egyes lakásra vonatkozóan egyenként mérjék. Ösztönözni kell az intelligens fogyasztásmérők használatát azokban az esetekben, amikor valós idejű adatszolgáltatásra van szükség ahhoz, hogy a további hatékonyságnövelésnek köszönhetően a beruházás kifizetődő legyen.
3. Valamennyi vízgyűjtőben meg kell határozni a felszíni víztestek ökológiai vízhozamait² – figyelembe véve a felszín alatti víztestek igényeit is – a fenntartható vízkivételek maximális mennyiségének megismerése érdekében, ami az észszerű és hatékony vízfelhasználás előfeltétele. A fenntartható vízkivételek maximális mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a nem fogyasztó felhasználók igényeit és a vonatkozó jogszabályokban foglalt követelményeket is. Határokon átnyúló koordinációt kell folytatni a határokat átlépő folyók ökológiai vízhozamának meghatározása érdekében, hogy elkerülhetőek legyenek az olyan konfliktusok, amelyek alááshatják a vízfogyasztás hatékony megközelítését. Biztosítani kell az ökológiai vízhozamok hatékony fenntartását azoknak a vízügyi engedélyek feltételei között való figyelembevétel révén.
4. A rendelkezésre álló iránymutatások³ alapján megfelelően fel kell mérni a sósvíz- és egyéb betöréseket, valamint a felszín alatti víztestekhez kapcsolódó, függő szárazföldi és kapcsolódó vízi ökoszisztémák vízigényét. Átfogó kockázatértékelés révén felelősen kell alkalmazni a célzott felszín alatti vízutánpótlási technikákat⁴.

¹ Lásd a víz-keretirányelv szerinti közös végrehajtási stratégia a vízmérlegekről szóló 34. számú iránymutatását, amely [itt](#) érhető el.

² Lásd az ökológiai vízhozamokról szóló 31. sz. közös végrehajtási stratégiai iránymutatását, amely [itt](#) érhető el.

³ Lásd a felszín alatti vizek állapotának és tendenciáinak értékeléséről szóló 18. sz. közös végrehajtási stratégiai iránymutatást, amely [itt](#) érhető el.

⁴ Lásd a célzott felszín alatti vízutánpótlásról szóló 39. sz. közös végrehajtási stratégiai iránymutatást, amely [itt](#) érhető el.

5. Biztosítani kell, hogy a felszíni és felszín alatti vizek kivételére vonatkozó engedélyek figyelembe vegyék az éghajlatváltozásra vonatkozó előrejelzéseket annak érdekében, hogy a bizonytalanságokkal is számolva előre lehessen jelezni a vízmérleg jövőbeni változásait, valamint a vízügyi engedélyeket rendszeresen össze kell hangolni ezekkel a túlzott mértékű vízkivétel megelőzése érdekében⁵. Gondoskodni kell arról, hogy a vízkivételt engedélyező rendszer kellően agilis legyen, adott esetben figyelembe véve a jelentős szezonális hatásokat is. A vízmérleg változásainak fényében történő rugalmas alkalmazkodás lehetővé tétele érdekében el kell kerülni az engedélyek indokolatlanul elhúzódozó kiadását. A víz hatékony felhasználásának biztosítása érdekében megfelelő vízdíjakat kell alkalmazni. Kellően visszatartó erejű szankciókat kell elfogadni az illegális, nyilvántartásba nem vett vagy nem engedélyezett vízkivételek és -kibocsátások tekintetében.
6. Biztosítani kell, hogy a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek „vízmérlegeket” is magukban foglaljanak, valamint számszerűsítsék a társadalmi-gazdasági tevékenységeként lebontott vízfogyasztást, és ezáltal megkönnyítsék a fennmaradó víztakarékossági potenciálra vonatkozó becsléseken alapuló hatékonysági intézkedések tervezését. Az aszályokkal kapcsolatos kockázatkezelési szempontokat be kell építeni a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe, valamint fel kell készülni az elhúzódozó aszályok kockázatára.
7. Biztosítani kell, hogy a fokozott vízhatékonyság az alacsonyabb vízfogyasztásból eredően rezilienciához vezessen. Ebből a célból:
 - a vízszolgáltatásokra a költségmegtérülés elvét kell alkalmazni annak érdekében, hogy valamennyi vízfelhasználó és vízfelhasználó ágazat megfelelően hozzájáruljon a vízszolgáltatások költségeihez,
 - biztosítani kell, hogy a vízárzási politikák a 2000/60/EK irányelv⁶ III. mellékletében előírt gazdasági elemzés alapján megfelelő ösztönzőket nyújtsanak a vízkészletek hatékonyabb felhasználására,
 - jobban és szélesebb körben kell alkalmazni a „szennyező fizet” elvet és az elővigyázatosság elvét, meg kell szüntetni a káros környezetvédelmi támogatásokat, valamint megfizethető, igazságos és méltányos árképzési mechanizmusokat kell biztosítani valamennyi vízfelhasználó számára.

A tagállamok ennek során figyelembe vehetik a költségmegtérülés szociális, környezeti és gazdasági hatásait, továbbá az érintett régió vagy régiók földrajzi és éghajlati jellemzőit.

Biztosítani kell a vízárzási politikák teljes átláthatóságát, különösen a díjak szintje, az alapok felhasználása, valamint a vízkészlet megőrzése érdekében hozott intézkedések tekintetében. Bevált gyakorlatként ezt az ivóvízkezelésen és a települési szennyvízkezelésen kívül más ágazatokban is alkalmazni kell.

2. **A szállítás hatékonysága**

A vízellátó rendszerek operatív irányításának alapvető részeként javítani kell a vízszivárgás kezelését, valamint előtérbe kell helyezni a szivárgások gyors kezelését célzó beruházásokat,

⁵ Lásd a vízgyűjtő-gazdálkodásról és az éghajlatváltozásról szóló 24. sz. közös végrehajtási stratégiai iránymutatást, amely [itt](#) érhető el.

⁶ A gazdaságról és környezetről szóló 1. sz. közös végrehajtási stratégiai iránymutatás, amely [itt](#) érhető el.

a leginkább rászoruló ellátási területekre összpontosítva, az összes rendelkezésre álló uniós finanszírozási lehetőség és eszköz felhasználásával.

3. Tárolási hatékonyság

- a) Elsőbbséget kell biztosítani a talajban, az erdőkben, a felszín alatti vizekben és a vizes élőhelyeken⁷ megvalósuló természetes vízmegtartási intézkedéseknek, amelyek a mesterséges felszíni tározókban történő víztározáshoz képest kevesebb párolgással járnak.
- b) Biztosítani kell a mesterséges tározók rendszeres karbantartását, többek között az üledékek időszakos eltávolításához és a szivárgás megelőzéséhez szükséges finanszírozás elkülönítése révén.
- c) Optimalizálni kell a városi vízgazdálkodást az „esővíz-hasznosítás” és a természetes vízmegtartás egyéb formái révén, valamint fel kell gyorsítani a csapadékiei túlfolyások megelőzésére irányuló intézkedések⁸ bevezetését.

4. A felhasználás hatékonysága

- a) Elő kell mozdítani a rendelkezésre álló legjobb technológiák, gyakorlatok és szolgáltatások bevezetését annak érdekében, hogy valamennyi ágazatban biztosításra kerüljön a hatékony vízfelhasználás, többek között a körforgásos jelleg előmozdítása révén.
- b) Támogatni kell a szennyvíz öntözésen túli újrafelhasználását, többek között az iparban, az energiaágazatban és a közüzemi vízellátási ágazatban is, és egyúttal szem előtt kell tartani az emberi egészség veszélyeztetésének elkerülését, valamint a vízgyűjtő területeken belüli visszaáramlás csökkenése által okozott környezeti hatásokat.

5. Jó irányítás

- a) Átlátható és inkluzív irányítási mechanizmussal rendelkező vízelosztási rendszereket kell kidolgozni, amelyek biztosítják a kiszámíthatóságot az érintett vízfelhasználók, köztük a nem fogyasztó felhasználók számára, ugyanakkor előmozdítják a fenntarthatóságot, a méltányosságot és az emberi jogok tiszteletben tartását. A vízelosztási mechanizmusok kialakításakor figyelembe kell venni az ágazatok és régiók víztakarékossági potenciálját.
- b) Az alacsony jövedelmű vízfelhasználók és/vagy a veszélyeztetett/marginalizált személyek javát szolgáló konkrét szociálpolitikákat kell kidolgozni vagy fenntartani annak érdekében, hogy az (EU) 2020/2184 irányelvben és az (EU) 2024/3019 irányelvben előírtaknak megfelelően mindenki számára biztosításra kerüljön a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés.

6. Képzés és figyelemfelhívás

⁷ Lásd például: „Útmutató a természetes vízmegőrzési módszerek kiválasztására, megtervezésére és megvalósításának támogatására Európában – A természetre alapozott megoldások sokrétű hasznának megragadása”, elérhető [itt](#); valamint a 82. sz. közös végrehajtási stratégiai technikai jelentés: „Natural Water Retention Measures” [A természetes vízmegtartást célzó intézkedések], amely [itt](#) érhető el; és Közös Kutatóközpont: „Nature-based solutions for agricultural water management” [A mezőgazdasági vízgazdálkodás természetalapú megoldásai], amely [itt](#) érhető el.

⁸ Az (EU) 2024/3019 irányelv 5. cikkével összhangban.

- a) Gondoskodni kell a vízgazdálkodási hatóságok és a vízfelhasználó ágazatokért felelős hatóságok képzéséről és készségfejlesztéséről, ezzel támogatva őket a vízhatékonyság elsődlegességét hirdető elv alkalmazásában az alacsonyabb vízfogyasztás ösztönzése érdekében.
- b) Biztosítani kell a kutatás és az innováció támogatását, a készségek fejlesztését, valamint a vízfelhasználó ágazatokban a hatékony vízgazdálkodás valamennyi aspektusával kapcsolatos ismeretek bővítését. Fel kell hívni a fogyasztók figyelmét a víztakarékosság fontosságára, lehetővé téve számukra, hogy a helyi körülmények fényében fenntarthatóbban járjanak el. Ez magában foglalja az (EU) 2020/2184 irányelv 17. cikkével és az (EU) 2024/3019 irányelv 24. cikkével összhangban a vízfogyasztás és a vízgazdálkodás átláthatóságának biztosítását is a fogyasztók és a polgárok számára.
- c) Elő kell segíteni a fogyasztók jobb tájékoztatását, valamint növelni kell a fogyasztói termékek és szolgáltatások vízlábnyomával kapcsolatos tudatosságot az olyan eszközök használatával, mint az uniós ökocímke és az (EU) 2024/1781 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁹ szerinti digitális termékűtlével.

7. Nemzetközi dimenzió

- a) A partnerországoknak nyújtott technikai és pénzügyi támogatás tervezésekor adott esetben figyelembe kell venni ezen ajánlás elveit és célkitűzéseit.
- b) Az EU Global Gateway stratégiájának¹⁰ célkitűzéseivel összhangban a vízhatékonysági kezdeményezésekbe történő hosszú távú beruházások bevonása érdekében meg kell erősíteni a pénzügyi intézményekkel, például az Európai Beruházási Bankkal, az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal és a Világbankkal, valamint a magánszektoralal való együttműködést.
- c) Meg kell osztani a bevált gyakorlatokat ezen ajánlás elveinek és célkitűzéseinek végrehajtása révén, valamint a nemzetközi együttműködések keretében szorgalmazni kell a vízhatékonyságot és a vízgazdálkodás rezilienciáját.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1781 rendelete (2024. június 13.) a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási keretének létrehozásáról, az (EU) 2020/1828 irányelv és az (EU) 2023/1542 rendelet módosításáról, valamint a 2009/125/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1781, 2024.6.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

¹⁰ Közös közlemény az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – A „Global Gateway”, JOIN(2021) 30 final.